



Jakelussa mainitut

04.05.2016 TEM/763/00.02.01/2016

HAKEUTUMINEN TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUJEN ALUEELLISIIN KOKEILUIHIN

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman Työllisyys ja kilpailukyky -painopistealueen yhtenä kärkihankkeena on työvoimahallinnon uudistaminen työllistymistä tukevaksi. Osana kärkihankkeen toimeenpanoa toteutetaan vuosina 2017 ja 2018 alueellisia kokeiluja, joilla luodaan työnhakija- ja työnantaja-asiakaslähtöinen kokonaisvaltainen hallinnonalarajat ylittävä kustannusvaikuttava toimintamalli vuoden 2019 jälkeiseen aikaan.

Työllisyys- ja kilpailukyky –painopistealueen kärkihankkeessa Kilpailukykyyn vahvistaminen elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla vahvistetaan yrittäjyyspakketti uusilla yrittäjyyttä edistävillä toimenpiteillä. TEM-konsernin palveluja yhteen sovitaan asiakaslähtöisemmäksi kokonaisuudeksi ja maakuntaudistuksen yhteydessä yritys- ja TE-palvelut yhdistetään julkiseksi kasvupalveluksi.

Kokeiluissa valmistaudutaan vuoteen 2019, jolloin työvoima- ja yrityspalvelujen järjestämisvastuu on maakunnilla, ja jossa em. palveluja voidaan tuottaa yhteistyössä kuntien, yksityisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kokeilut ovat osa kuntien, maakuntien ja koko julkisen sektorin kustannusten karsimisen reformia ja sen vapaakuntakokeilua. Toimintatapoja uudistavan asiakaslähtöisen työllisyyspalvelujen kokeiluilla tavoitellaan 10 prosentin kustannussäästöä työttömyyden julkiselle taloudelle aiheuttamiin nykyisiin kokonaiskustannuksiin verrattuna.

Kokeiluja koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2016. Kokeilut käynnistyvät aikaisintaan vuoden 2017 alussa.

Kokeilujen sisältö ja reunaehdot

Hallituksen 5.4.2016 tekemän linjauksen mukaisesti maakunnat pääsääntöisesti sopivat TE-palveluiden tuottamisesta laissa säädetyt kriteerit täyttävien kuntien, yksityisten tai kolmannen sektorin tuottajien kanssa. TE-palveluissa palvelutuotantoa voidaan lailla tai laissa säädettyjen kriteerien täytyessä sopimuksella osoittaa riittävät voimavarat omaavalle kunnalle (kaupunki) sekä yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoille.

Em. näkökohdat huomioon ottaen on tarkoitus käynnistää kokeiluja, joilla tuetaan vuonna 2019 käyttöön otettavaa toimintamallia. Lisäksi kokeilulla mahdollistetaan julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen ja muiden palvelujen sekä palvelujen tuottamiseen liittyvien toimintamallien kehittäminen.

Tarkoituksena on käynnistää kahdentyyppisiä kokeiluja:

- 2–3 maakunnallista järjestäjä–tuottaja -mallin kokeilua. Tavoitteena on, että em. kokeiluissa kaikki keskeiset maakunnalliset toimijat ovat mukana luomassa työnhakija- ja työnantaja-asiakkaiden näkökulmasta toimivaa kokonaisvaltaista työllisyyttä, yrittäjyyttä ja yritystoiminnan kehittämistä lisäävää palvelumallia.
- 3–8 joko yksittäisen kunnan tai useamman kunnan alueella toteutettavaa asiakaslähtöisen palvelun tuottamismallin kokeilua

Kokeilut voivat olla eri alueilla sisällöltään erilaisia ja esimerkiksi painottaa eri asiakasryhmiä kuten maahanmuuttajat, nuoret, osatyökykyiset, pitkäaikaistyöttömät sekä yrittäjät ja yrittäjiksi aikovat sekä toimintaansa kasvattavat ja uudistavat yritykset.

Kokeilun toteutus

Työ- ja elinkeinoministeriö johtaa ja koordinoi kokeilujen valmistelua, joka tapahtuu työ- ja elinkeinoministeriön, valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, valtioneuvoston kanslian kokeilutoiminnon ja Suomen Kuntaliiton tiiviinä yhteistyönä. Kokeiluille asetetaan em. tahojen edustajista muodostettava ohjausryhmä. Kokeiluihin valittavat alueet osallistuvat kokeilujen valmisteluun. Osallistavaa sosiaaliturvaa koskevien ehdotusten valmistuttua vuoden 2016 lopussa selvitetään mahdollisuus yhdistää osallistavan sosiaaliturvan kokeilut tässä kirjeessä tarkoitettuihin kokeiluihin.

Yksittäisiä kokeiluja valmistellessa on hyvä muistaa, että maakuntien liitot, TE-toimistot ja ELY-keskukset toimivat vuoden 2018 loppuun asti, minkä jälkeen niiden tehtävät siirtyvät maakunnille. Em. johtuen yksittäiset kokeilut on tarkoituksenmukaista toteuttaa tiiviissä strategisessa kumppanuudessa nykyisten maakunnallisten toimijoiden (ELY-keskukset, TE-toimistot, maakuntien liitot) sekä kuntien, yritysten, kolmannen sektorin ja Kelan kanssa.

Kokeiluja tuetaan ja niiden vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan kokonaisvaltaisesti valtioneuvoston kanslian tutkimusrahoituksen (TEAS-rahoitus) avulla. Kokeilujen toteuttajien edellytetään tuottavan omalta osaltaan joitakin kokeilun seurannassa ja arvioinnissa tarvittavia tietoja. Se, mitä tietoja kokeilujen edellytetään tuottavan, sovitaan myöhemmin.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole osoittaa erillistä määrärahaa kokeilujen toteuttamiseen, mikä tarkoittaa sitä, että kokeiluissa palvelut on tuotettava olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kokeiluissa voidaan käyttää myös EU:n rakennerahastovaroja.

Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistämässä haun pilotteihin, joissa kehitetään ja otetaan käyttöön osatyökykyisten työllistymistä ja osallisuutta tukevia toimintamalleja. Pilotit ovat osa OTE Osatyökykyisille tie työelämään –kärkihanketta. Tässä kirjeessä kuvattuja kokeiluja voidaan yhdistää OTE-hankkeen pilotteihin.

Kokeilualueiden valinta ja valintakriteerit

Esitys kokeilualueista valmistellaan työ- ja elinkeinoministeriön asettamassa ohjausryhmässä ja sen työjaostossa. Päätöksen kokeiluun valittavista alueista tekee Työvoimahalinnon uudistaminen työllistymistä tukevaksi -kärkihankkeesta vastuussa oleva ministeriryhmä. Kokeilualueet on tarkoitus valita viimeistään 23.6.2016.

Kokeilualueiden valinnassa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin asioihin:

- kokeilun sisältö ja tavoitteet. Huomiota kiinnitetään siihen, miten kokeilu tukee hallituksen linjaaman, vuoden 2019 alussa voimaan tulevan maakuntamallin käynnistymistä ja missä määrin kokeilussa kehitetään palveluja ja niiden tuottamiseen liittyviä uudentyyppejä toimintamalleja
- missä määrin kokeilu luo uusia työpaikkoja, uutta yrittäjyyttä toimivien yritysten kasvua sekä vähentää kokeilualueella työttömyydestä julkiselle taloudelle aiheutuvia kokonaiskustannuksia.
- miten kokeilualueella seurataan kokeilun tavoitteiden toteutumista
- kokeilualueen keskeisten toimijoiden sitoutuminen kokeilun toteuttamiseen sekä em. toimijoiden valmiudet kokeilun käynnistämiseen ja tulokselliseen toteuttamiseen
- miten kokeiluun sisältyvillä valtion, kuntien ja muiden toimijoiden palveluilla tuetaan kasvua, yrittäjyyttä sekä alueiden työllisyyttä ja elinvoimaisuutta

Kokeiluun valitaan eri puolilla maata sijaitsevia alueita.

Kokeiluun hakeminen

Kokeiluun haetaan vapaamuotoisella hakemuksella. Hakemukset tulee toimittaa sähköisessä muodossa työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon (kirjaamo@tem.fi) viimeistään **31.5.2016**.

Hakemuksessa tulee kuvata

- kokeilun tavoitteet ja sisältö
- kokeilun toteutus (mm. mukana olevat toimijat, toimijoiden tehtävät ja työnjako). Jos kokeilun toteuttaminen edellyttää muutoksia toimijoiden nykyisiin toimivaltuuksiin, hakemuksessa tulee kertoa, miten toimivaltuuksia tulisi muuttaa ts. mitä muutoksia lainsäädäntöön tulisi tehdä.
- miten kokeilun toteutuksessa mukana olevat toimijat resursoivat kokeilun. Jos kokeilun toteuttaminen edellyttää resurssien siirtoa esimerkiksi valtiolta kunnalle, tämä tulee kertoa hakemuksessa.

Toimintasuunnitelmassa strategisen hallitusohjelman kärkihankkeiden ja reformien toimeenpanemiseksi 2015 - 2019 todetaan, että työllisyyspalvelujen alueellisessa kokeilussa voidaan poiketa julkisia työvoima- ja yrityspalveluja, työttömyysturvaa, aktiivista sosiaalipolitiikkaa, tietojen luovuttamista, kotoutusta sekä mahdollisesti myös koulutusta koskevasta lainsäädännöstä. Jos kokeilun toteuttaminen edellyttää poikkeuksia em. lainsäädäntöön tai muuhun lainsäädäntöön, ne olisi hyvä tuoda esille jo hakemuksessa. Kokeilua valmistelleessa ryhmässä on linjattu, ettei kokeilussa poiketa työttömyysturvan yleisistä edellytyksistä eikä muuteta työnjakoa työttömyysturvan maksatuksessa.

Hakemuksessa pyydetään ilmoittamaan myös kiinnostus osallistua OTE-hankeeseen toteutettavaan pilotointiin ja yhdistää se tässä kirjeessä tarkoitettuihin kokeiluihin. Lisätietoja asiasta antaa Eveliina Pöyhönen (yhteystiedot alla).

Lisätietoja

- hallitusneuvos, ryhmäpäällikkö Päivi Kerminen, TEM, paivi.kerminen@tem.fi
- kehittämispäällikkö Jarkko Tonttila, TEM, jarkko.tonttila@tem.fi
- neuvotteleva virkamies Mikko Härkönen, TEM, mikko.harkonen@tem.fi
- neuvotteleva virkamies Katja Palonen, VM, katja.palonen@vm.fi
- johtaja Eveliina Pöyhönen, STM, eveliina.poyhonen@stm.fi
- kehittämispäällikkö Erja Lindberg, Suomen Kuntaliitto, erja.lindberg@kuntaliitto.fi
- ryhmäpäällikkö Anna Mäki-Jokela, Kela, anna.maki-jokela@kela.fi


 Jari Lindström
 oikeus- ja työministeri


 Päivi Kerminen
 hallitusneuvos, ryhmäpäällikkö

JAKELU Manner-Suomen kunnat
 Maakuntien liitot
 ELY-keskukset
 TE-toimistot

TIEDOKSI: VM/kunta- ja aluehallinto-osasto
 VNK/Kokeilutoiminto
 STM
 OKM
 Suomen Kuntaliitto
 Kela
 TEM

- erityisavustaja Juha Halttunen
- erityisavustaja Sakari Puisto
- kansliapäällikkö Jari Gustafsson
- osastopäällikkö Tuija Oivo
- osastopäällikkö Taina Susiluoto
- kehittämispäällikkö Jarkko Tonttila
- neuvotteleva virkamies Mikko Härkönen
- TYO:n ryhmät

ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus KEHA

VM/neuvotteleva virkamies Katja Palonen
 STM/johtaja Eveliina Pöyhönen
 Suomen Kuntaliitto/kehittämispäällikkö Erja Lindberg
 Kela/ryhmäpäällikkö Anna Mäki-Jokela